·KOLMASTOISTA NUMERO·

JAWASAKKI-LEHTI:13

JAWA

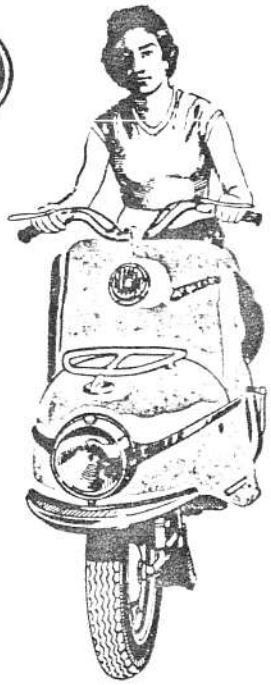

LYHYESTI SANOEN:

JAWA ON PARAS

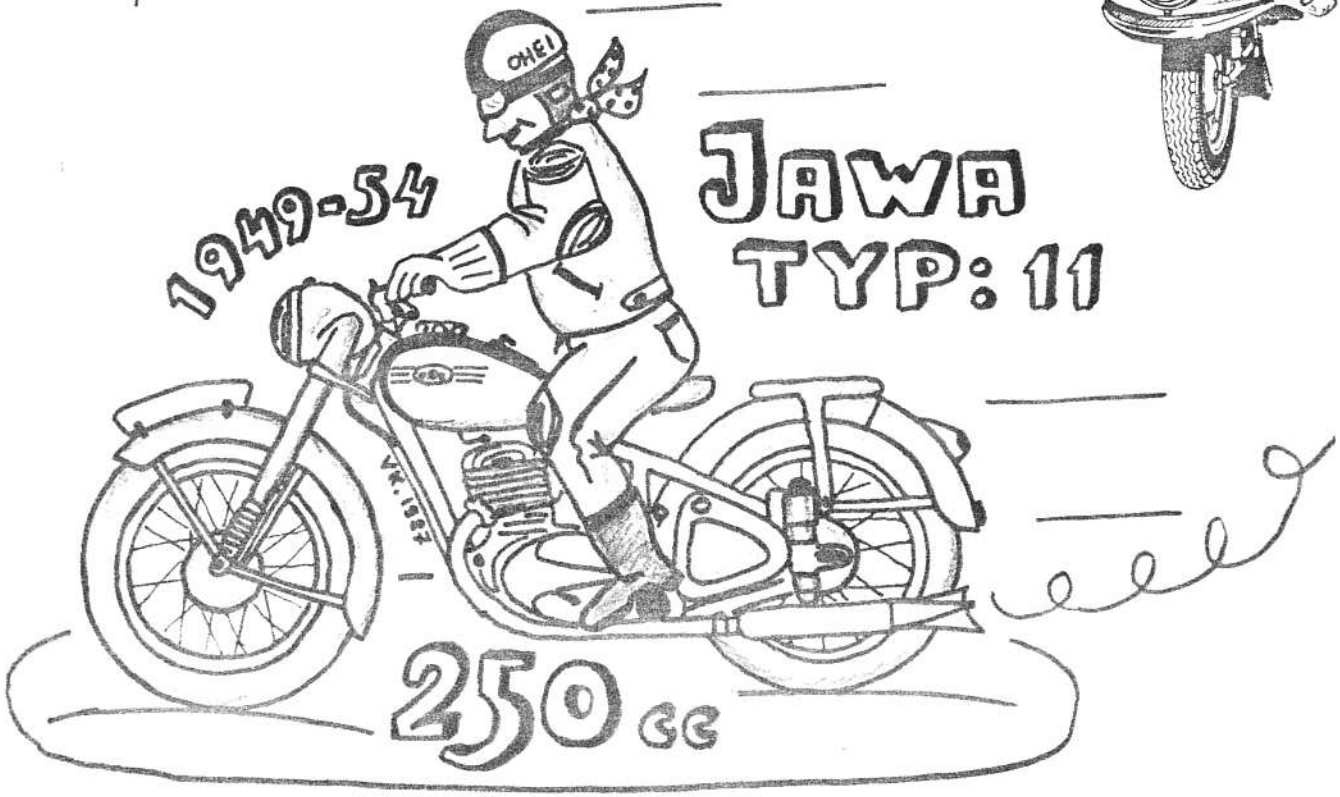

1/87 ·MAALISKUU· 1987.

SPORT

HAKKAPELIITTA

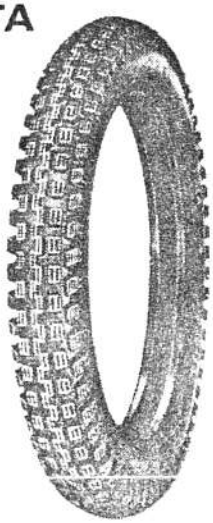

Pitävä rengas kesämatkoille

Nokian Sport-Hakkapeliitalla ajatte kevyesti ja huolettomasti kesämatkanne. SPORT-Hakkapeliitta pitää vaikeassakin maastossa — sillä pääsette varmasti perille.

NOKIAN moottoripyöränrengas

SPORT-
HAKKAPELIITTA

Tasaisesti tiellä — vetävästi maastossa

NOKIA

NOKIAN Ville-puku tai "suojaviitta" moottoripyöräilijän mainio matka-asu.

K·L·G

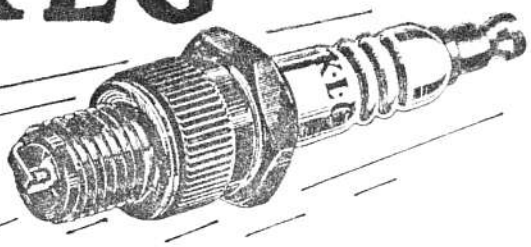

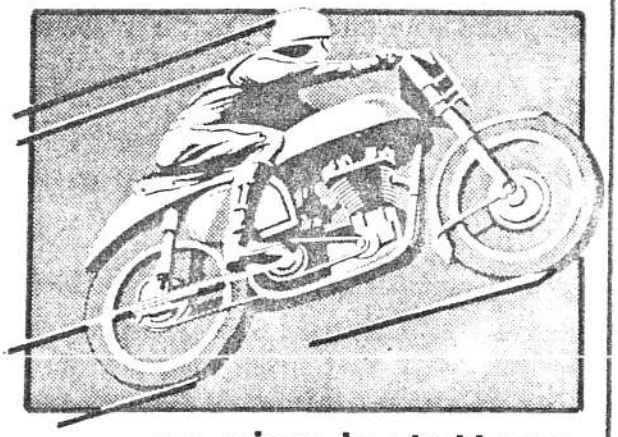

on aina luotettava

hinta **290:—**

Pääedustaja OSAKEYHTIÖ S&N P. Espl. 19 Hki Puh. 12 251

AJANMITTAAN TULEE PARAS HUOKEIMMAKSI

VALITKAA PARASTA

VAATIKAA

JURID

JARRUHIHNOJA

Alkuperäisvarusteena m.m. seuraavissa:

MERCEDES BENZ, OPEL, VW, DKW, M.A.N.

Maahantuoja:

Oy Hupnau & Co Ab

HELSINKI UNIONINKATU 22 PUH. 12 611

BAHCO

Tunnettu ruotsalainen ammattitaito on luonut Teidän käyttöönne täydellisen BAHCO-työkaluvalikoiman. BAHCO-työkaluissa yhtyvät kestävyys ja käytännöllisyys. Siksi ne täyttävät Teidän ankarimmatkin vaatimuksenne.

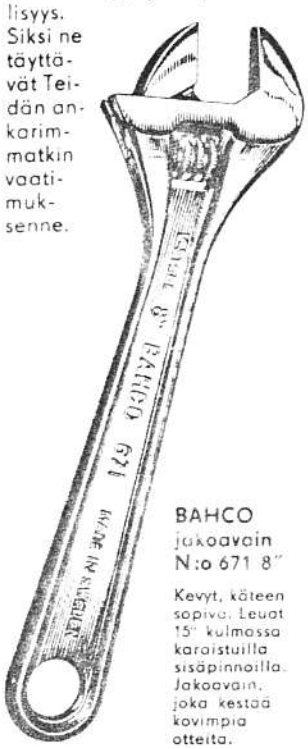

BAHCO jakoavain N:o 671 8"

Kevyt, käteen sopiva. Leuat 15° kulmassa karaistuilla sisäpinnoilla. Jakoavain, joka kestää kovimpia otteita.

-työkalu talkajan käteen.

BAHCO-putkipihdit 12–31"

BAHCO-ruuvimeisselit

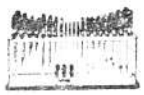

BAHCO-yhdistelmäavain PU.

BAHCO-yleispihdit.

BAHCO-hylsynavainsarjat.

JAWASAKKIIN MUUTAMA LISÄÄ, MUTTA LUKU PYSYY SAMANA: NELJÄ JÄI POIS JA SAMAN VERRAN TULI.

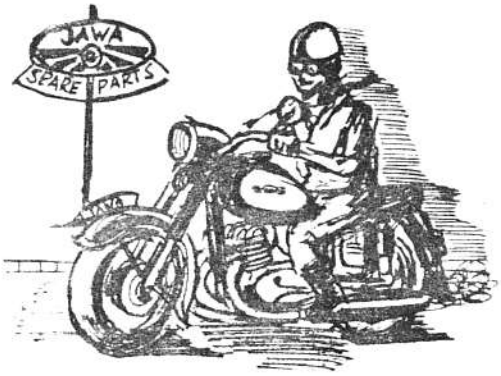

-Kari Lahtinen
Hakkuutie 8
40800 Vaajakoski
Puh: -

Pyörät: - JawaCz 150cc/351 vm.1956 (työn alla)

-Raimo Tylli
35630 Kuorevesi
Puh: 934-86015

Pyörät: - JawaCz 350cc/354 vm.1959 (rekisterissä)

-Reijo Sipiläinen
Ilomäentie 5 B 16
00840 Helsinki 84
Puh: 90-6982228

Pyörät: - Jawa 350cc/354 vm.1964 (työn alla)

-Ilkka Lehtinen
Koljontie 21
33500 Tampere
Puh: 931-550377

Pyörät: - Jawa California 250cc vm.1971 (alkuper. työn alla,rekisterissä)

JA SITTEN NE, JOTKA EIVÄT JOSTAIN SYYSTÄ JATKANEET ENÄÄ JAWASAKISSA:

-Ari Hakkarainen-32600 Tohmajärvi

-Raimo Lehtimäki-Hansakatu 1 D, 20100 Turku 10

-Arto Metiäinen - 54500 Taavetti kp 2

-Hannu Saari- Urheilukatu 11 A 1, 26100 Rauma

SE SIITÄ!

SITTEN KAIKENLAISTA ILMOITUS YM. ASIAA:

-Jäsenluettelon teko on viivästynyt mm. siitä syystä, kun suurin osa kerholaisista ei palauttanut jäsenrekisterikyselykaavaketta. Odotimme aikamme ja pistimmekin puuttuvat jäsenet rekisteriin vanhojen tietojen perusteella. Nyt se siis on kovaa kyytiä työn alla Ilkka Kahilalla. Edelleen sen ovat 140:tä jäsenestä maksaneet vasta alle 40 jäsentä, eli "unohtaneita" on paljon. Sehän piti maksaa ennakkoon Ilkalle ja sen mukaan asianomainen saa luettelon. SIIS PITÄKÄHÄN KIIRETTÄ, ETTÄ SAATTE LUETTELON! Pankkaahan 10:- kuoreen ja lähettäkää Ilkalle. Osoite vielä kerran: Ilkka Kahila - Hepokuja 6 E 77, 01200 Vantaa 20 ja puh.90-8767723/ilt.

-Edellisillä Rompepäivillä otin ennakkotilauksia Barum-renkaista, joita Moto-Zetor lupasi toimittaa. Tilaus tehtiin ja renkaat pitäisi olla maassa tätä lehteä lukiessasi. Yritämme saada niitä nyt kevään rompepäiville, (katso seur. sivu) ja ne jotka tilasivat ja sinne tulevat on mahdollisuus saada ne sieltä. Ilmeisesti renkaita on enemmänkin, eli tarvitsijoilla on mahdollisuus ostaa ne em. rompepäivillä.
Edelleen ilmoitan, että Moto-Zetor on muuttanut ja uusi osoite on: Linjatie 4 Itä-Hakkila Vantaa ja puh. 90-8739511 ja siellä henkilö nimeltä LINNAINEN.

-Reijo Jolkka Vaajakoskelta kertoi, että Honda 750cc K,F ja J mallin mönkäntarvi sopii Pöllö Jawaan. Pituus on 2,5cm pitempi, joten se pois ja tapit sopivat. Em. tapeista on ollut hukan pulaa, joten homma on hoidossa.

-Jäsen Raino Jeppi on muuttanut. Vanha osoite oli: Koivukylänntie 47 B 91 01530 Vantaa 53 ,puh.90-8710482 ja vastaavat uudet ovat: Vaskihuhdantie 14 A 00740 Helsinki 74 puh.90-3662655

-Jäsen Jouni Manninen on muuttanut. Vanha osoite oli: Eskolantie 17 as.4 36400 Vihanti ja vastaavat uudet tiedot ovat: →

Koivutie 5 86400 Vihanti ja puh. 982-81565.

-Veikko Koho tekee edelleen Jawan pakoputken käyriä, eli tarvitsijat ottakaapa yhteyttä. Veikon puh. 923-6033/ilt. klo.22.00 jälk.

-Minut valittiin Veteraaniklubin johtokunnan varajäseneksi tammikuussa pidetyssä klubin vuosikokouksessa ja yksi johtokunnassa käsitelty asia, joka liittyy jotenkin meidänkin kerhoon on se, että VMPK yrittää kehittää alue- ja merkkikerhotoimintaa maassamme. Asia, joka on pienillä kerhoilla aina hieman riesa on rahapula. Joskus olisi mukavia ideoita, mutta ei onnistu, kun ei ole rahaa. VMPK myöntää pientä rahallista avustusta pikkukerhoille, mutta yksi edellytys sen saamiseen on se, että kyseisen kerhon jäsenet ovat myös VMPK:n jäseniä. Meistähän valtaosa taitaa VMPK:.I kuulua, mutta eivät kaikki. Esittäkää mielipiteitä, mitä olette mieltä yleensä aluekerhoista ja miten niitä voisi kehittää ja edelleen olisiko hyvä kuulua 100 % VMPK:hon.

15. Rompepäivät

11.4 -87 klo 10-15

TULE TUTUIKSI TULLEILLE OSTO-, MYYNTI- JA VAIHTOPÄIVILLE TOTEUTTAMAAN HAAVEESI VIHANNESTUKKUTORIN KUKKAHALLIIN, TYÖPAJAKATU 2 HELSINKI.

SINULLA ON TAAS MAHDOLLISUUS PÄÄSTÄ EROON YLIMÄÄRÄISISTÄ MOOTTORIPYÖRISTÄSI JA -OSISTA SEKÄ OSTAA UUTTA JA VANHAA TARPEESEESI.

KAHVIO PALVELEE SINUA KOKO PÄIVÄN. VMPK:n JÄSENET MAKSAVAT OVELLA 5mk JA MUUT 10 mk.

Tervetuloa !

Keväään yllätys

JAWA

entistä parempi, silti edullisin

(PS. MP-LEHDESSÄ N:RO 3/87 Juhlanumerossa on hyvä Jawatarina.)

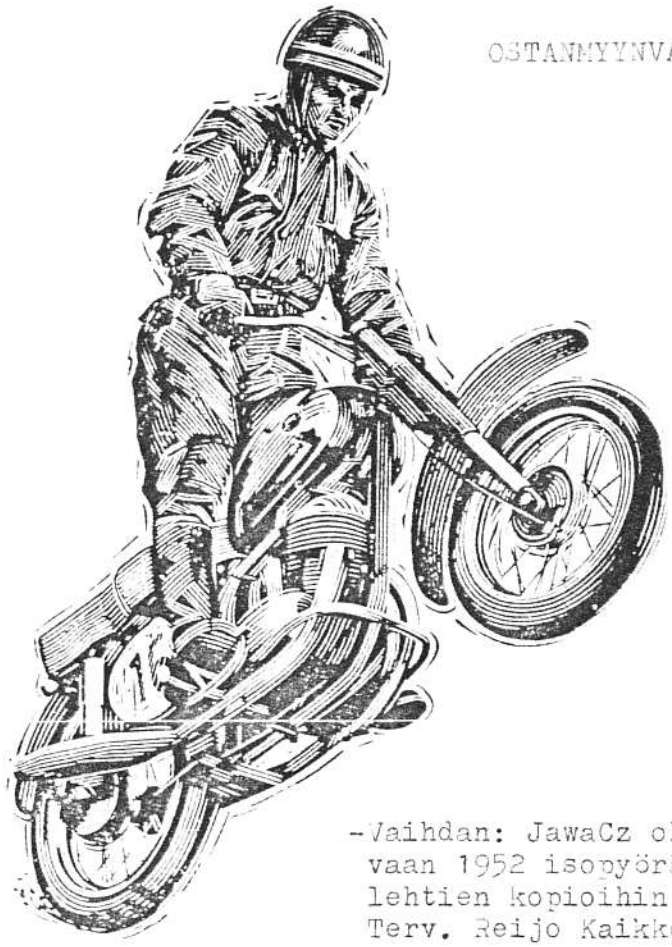

OSTANMYYNVAIHDANOSTANMYYNVAIHDANOSTANMYYN:

-Myydään Jawa 350cc vm.1975, rek. ajokunnossa. Osmo Salomaa puh. 915-80089.

-Ostetaan Velorex-sivuvaunun lokasuoja. Kaikenkuntoiset huomioidaan! Vast. Antti Kärki/VMPK. Puh. 90-796539.

-Auttakaa miestä mäessä! Olisi hiukan kiirekin. Tarvitsen Jawa 350cc sivupellit, vm.1960-63, eli siis sellaiset, joihin ei tule kolmiomallista välipalaa! Ne menevät siis keskeltä yhteen. Veikko Koski puh. 90-247896 ilt.

-Myydään JawaCz 150cc vm.1954. Entisöinti aloitettu. Mukaan runsaasti uusia varaosia mm. lähes kaikki moottorin osat, uusi takalokasuoja, vanteet, ym... Paperit kunnossa. Raine Seppä 90-366265/ilt.

-Vaihdan: JawaCz ohjekirjan 125cc/351-150cc/352 vastaavaan 1952 isopyöräisen 250cc:n kirjaan, tai Jawasakkilehtien kopioihin (ennen lokakuuta -84 julkaistut). Terv. Reijo Kaikkonen Sillansalmentie 11 A 8 36240 Nattari puh.931-640547

-Myydään kahden 250cc:n moottorin osat. Matti Stylman puh.910-60619

-Myydään isopyöräinen 250cc Jawa vm.1952, osittain aloitettu entisöinti. pyörä on osina, lähes kaikki osat on, sekä paperit. Hannu Laajajärvi Salo puh. 924-319203.

-Myydään Jawa 500cc OHC vm. 1952 rekisterissä ja ajokunnossa oleva. Käyttöentisöity. Tarjousten perusteella. Ilppo Wäisänen puh.90-727969. (ps. puh.n:ro on saattanut muuttua, mutta keskus ilmoittaa vanhasta numerosta uuden!)

-Myyn: CZ-150cc osia (jäykkäper.) Etuteleskooppi, lyhdyn koppa, lyhdyn laseja, magneettolevy ja jarrupoljin. (osat uusia).
Jawa 353 (19") Lyhdyn koppa ja siihen suojakehikko (lisävaruste) uusia.
Jawa 125-175cc ketjusuojia 3 kpl ja takavalon kansia (uusia).
Ostan: Jawa Six-Days ketjusuojan yläosa, Jawa 353(16") oikeanpuoleinen moottorin lohko (uusi). Tapani Piippo Puolanka, puh.987-51333/ilt.

JAWA

JAWASAKKI-AJOT HEINOLASSA!

30-31.5

HEINÄSAARESSA

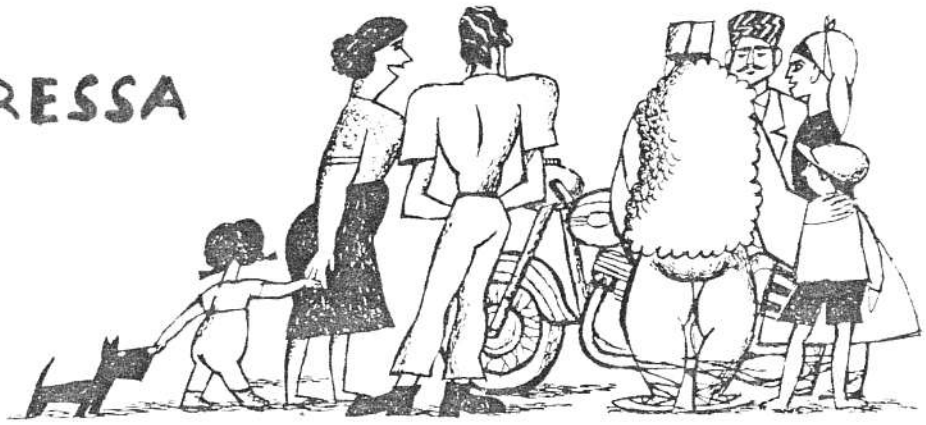

On tullut taas aika, jolloin Jawasakki kokoontuu, nyt jo neljännen kerran!

Tällä kertaa Jawasakki-ajot ajetaan Heinolassa ja tarkempi paikka on Heinäsaaren leirintäalue, joka on tuona viikonloppuna ensimmäistä kertaa tänä kesänä virallisesti auki. Se ei meitä haittaa sillä omistaja sanoi, että silloin ei porukkaa ole vielä kuitenkaan paljon, joten me saamme olla melko omin nokkinemme siellä. Kuitenkin normaalit leirintäaluepalvelut ovat käytettävissämme. Heinäsaari on aivan Heinolan kaupungin keskustan tuntumassa, joten varmaan kaikki helposti perille löytävät. Alue on viitoitettu keskustassa.
Mitään ennakkomaksua ei tällä kertaa ole, sillä majoituksen maksamme perillä kukin.
Alueella on 4 hengen mökkejä á120:-,eli 30:- per. henki ja kaksi 6 hengen aittaa á140:-,eli vähän yli 20:- per. henki. Telttapaikat ovat 22:- kpl. Vaikka ennakkomaksua ei olekaan olisi erittäin toivottavaa, että ne jotka aikovat osallistua ilmoittaisivat siitä vaikka soittamalla mahdollisimman nopeasti(viimeistään huhtikuun loppuun mennessä) joko minulle, Veikko Koskelle puh.90-247396, tai ajojen järjestäjälle Osmo Salomaalle puh.915-30039. Tämä siksi, että voisimme ennakkoon varata mökkejä tarpeen mukaan ja näin kaikki pääsisivät katon alle. Voimmehan ahtaa hiukan ja niin saamme majoituksen vielä halvemmalla.
Ilmoittaminen on hyvä myös siksi, että voimme ilmoittaa ruokapaikkaan ennakkoon, kuinka monta syömämiestä on tulossa. Syömisestä puheenollen: Heinolassa on hyvä Olkihattu-niminen ruokapaikka, joka normaalisti on lauantaina kiinni, mutta omistaja pitää sen meitä varten auki. Käymme siellä syömässä ja maksamme ruokamme itse. Muuta syömistä, eli lähinnä grillimakkaraa saa varmaan leirintäalueelta ja voihan sitä tuoma itsekin, jos reppuun jää tilaa juomilta! Makuupussin voi halukkaat myös ottaa mukaan. Jotain ohjelmaa yritetään paikanpäällä järjestää, mutta tärkeintähän on tavata muita Jawasakkilaisia! Aiheet ei lopu, sen on kokemus osoittanut.

Vastaanotto alkaa lauantaina n. klo.10.00 ja ruokailuun olisi tarkoitus lähteä noin klo. 15.00. Muu ohjelma sovitellaan sitten paikanpäällä tarpeen mukaan.
Mainittakoon vielä, että paikalle ovat tervetulleet myös muut itäpyöräharrastajat. Jos joku Erittikin paikalle eksyy, emme pane pahaksemme! Myös autoilevat Jawasakkilaiset mukaan, eihän kaikilla ole pyörä iskussa!

Toivotan omasta ja järjestäjien puolesta kaikki TERVETULLEEKSI!

TAVATAAN! VEKA

JAWASAKIN REMONTTISIVUT

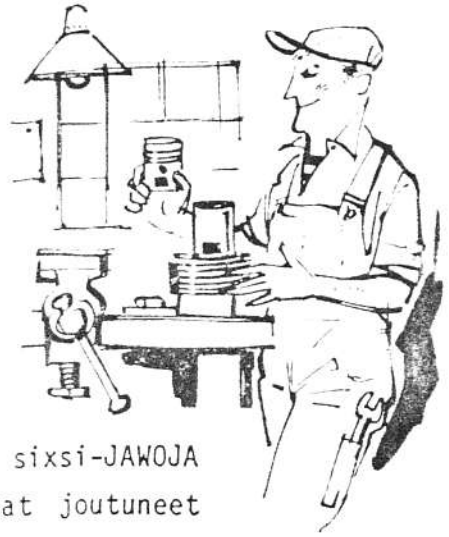

KÄYNNISTINPOLKIMEN AKSELI

Kaikki jotka ovat kunnostelleet 250 cm^3 isopyörä- tai sixsi-JAWOJA joissa on erillinen käynnistin,-ja vaihdepoljin, ovat joutuneet toteamaan , ettei käynnistinakseleita löydy ko. malleihin. Sen sijaan 350 cm^3 käynnistinakseleita on liikkeellä vielä jonkin verran. Kun sekä 250/350 cm^3 akselit ovat samanlaiset, paitsi pituus, joka 350 cm^3 on 9,5 mm pidempi. Teemme akselille piirroksen osoittamaan lyhennyksen ja hitsaamme palaset yhteen. Vielä kun Ø 14 m poralla varmistamme sisäreiän suoruuden, asian pitäisi olla kunnossa. Akseleita on kahta mallia; kiinteällä sekä irtonaisella tiivisteen laipalla. Huomioi se mitoituksessa. Moni on edellisen ongelman yhteydessä todennut JAWOJEN polkimien ja akseleiden uritusten olevan yleensä heikossa kunnossa. Tässä kuitenkin JAWA-insinöörit ovat auttaneet entisöijiä yksinkertaistaessaan rakenteita (työkaluja) käyttämällä vain kahta ura-akseli kokoa. Käynnistinpolkimen, pienipyöräisen vaihdepolkimen, jarrupolkimien sekä jalkatappien uritukset ovat samat. Myös erillisen vaihdepolkimen ja jarrupolkimen akselin pienempipää ovat saman kokoiset. Näistä sahailemalla ja sopivaksi muuttamalla löytyy ehjiä urasilmukoita ja akselinpäitä rikkoutuneiden tilalla.

JAWA 250

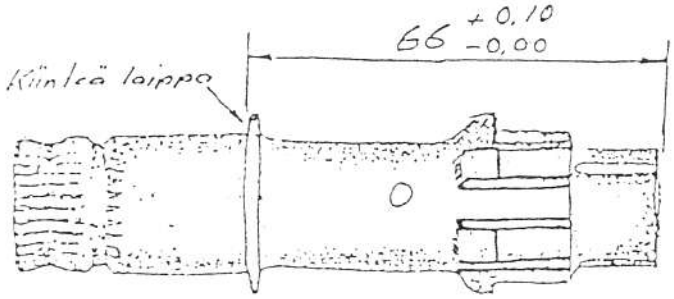

JAWA 350

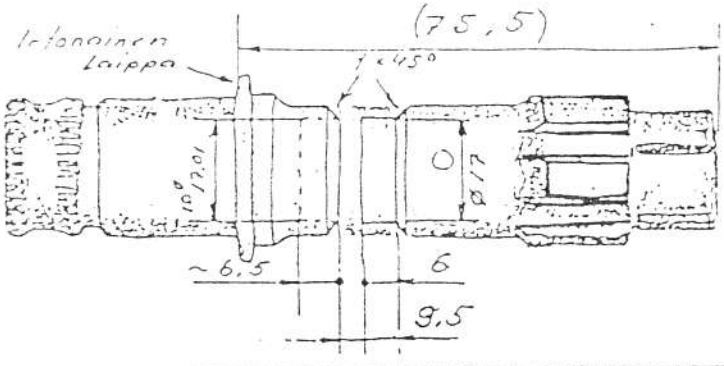

JAWA 250 cm³ KAMPIAKSELIN ENSIÖPUOLEN LABYRINTTITIIVISTEEN MUUTOS

Piirroksessa esitettyä muutosta en ole vielä käytössä kokeillut mutta kun en löytänyt hyväkuntoista alkuperäistä tiivistettä, ajattelin kokeilla pienemmän stefan asentamista labyrinttitiivisteen sisään. Ajatuksena on tietysti saavuttaa muutakin. Huulitiiviste on tiiviimpi kuin entinen labyrinttitiiviste, estäen ohivuodot kampikammiosta. Samalla se estää vaihteistoöljyn tihkumisen (moottorin seistessä) kampikammioon vähentäen savutusta startatessa. Joku nyt tietysti ajattelee miksei sitten tehdas jo alunperin asentanut ko. kohtaan huulitiivistettä. Yhtenä syynä on todennäköisesti se että huulitiivisteen asennus on hieman monimutkaisempi kahden laakerin väliin, kuin alkuperäinen labyrinttitiiviste, joka on nopeampi asentaa kun ei tarvitse varoa huulitiivisteen menemistä oikein paikoilleen. Tämä on tärkeää joukkotuotannossa, kun asennusmäärät ovat erittäin suuria. Kun tämän muistamme on meidän mahdollista suurta huolellisuutta käyttäen onnistua asennuksessa.

Asennus suoritetaan asentamalla sisimmäinen laakeri normaalisti kampiakseliin. Vasen moottorin puolisko lämmitetään 70-80°C. (Stefa kestää tarv. moottorin lämmityksen). Asennetaan kampiakseli laakereineen paikoilleen (lukkorengas ensin). Tämän jälkeen asennetaan muutettu tiiviste hyvin voideltuna piirroksen osoittamassa suunnassa laakeripesään. Tässä kohtaa on oltava tarkkana, ettei tiivistehuuli vaurioidu. Naputa tiiviste paikoilleen samalla pyörittäen kampiakselia. Kun tiiviste on paikoillaan asenna ulompi laakeri. Tästä jatkamme normaalisti moottorin kasausta.

Ensi kesänä palaamme asiaan ja katsomme oliko muunnos onnistunut.

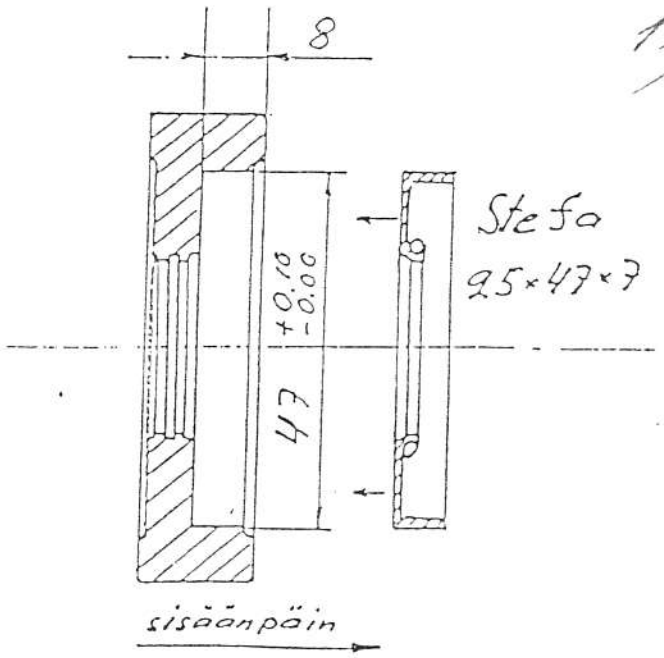

JAWA SIX-DAYS MÄNTÄ

Jawa Six-days 250 cm^3 moottori poikkeaa huomattavasti normaali 250 cm^3 moottorista jo ulkoisestikin. Silmiinpistävin ero on suurempi alumiinisylinteri, kaksine sytytystulppineen.

Muitakin eroja on, mutta ne on jo käsitelty six-days-esittelyn yhteydessä JAWA-SAKKI-lehdessä no. 3 .

Vaikka 250 cm^3 moottori poikkeaakin norm. 250 cm^3 moottorista, niiden syl. mitat ovat samat; Ø 65 isku 75. Näin ollen norm. mäntä voidaan helposti muuttaa six-days malliseksi. Huuhteluaikojen muuttamiseksi on männän päät ja helmaosaa muutettu. Huuhteluaukkojen kohdalle tehdään kuva I:n mukaiset lovet. Kuva on piirretty 1:1. Voit leikata kuvan irti (Piirrä mieluummin läpi puhtaalle paperille; ei tärväänny hyvä lehti). Leikkaamalla vaalean keskustan irti, voit käyttää kuvaa sabluunana ja piirrottaa ääriviivat suoraan männän päähän. Nuoli osoittaa männän etupuolelle (pakoaukot). Sivukuvannosta huomaat leikkauksen muodon, joka on syl. takaosaan suuntautuva. Tarvittavan pyörteistyksen muodostumiseksi huuhteluvaiheen aikana.

Helmaosa muutetaan, kuva II mukaisesti, lyhentämällä männän takahelmaa ja poistamalla huuhteluaukon alakannas.

Edellä esitetty muutostyö voidaan huoletta jättää tekemättäkin. Norm. 250 cm^3 mäntä toimii "sixsin" moottorissa aivan hyvin. Tehoero ei ole

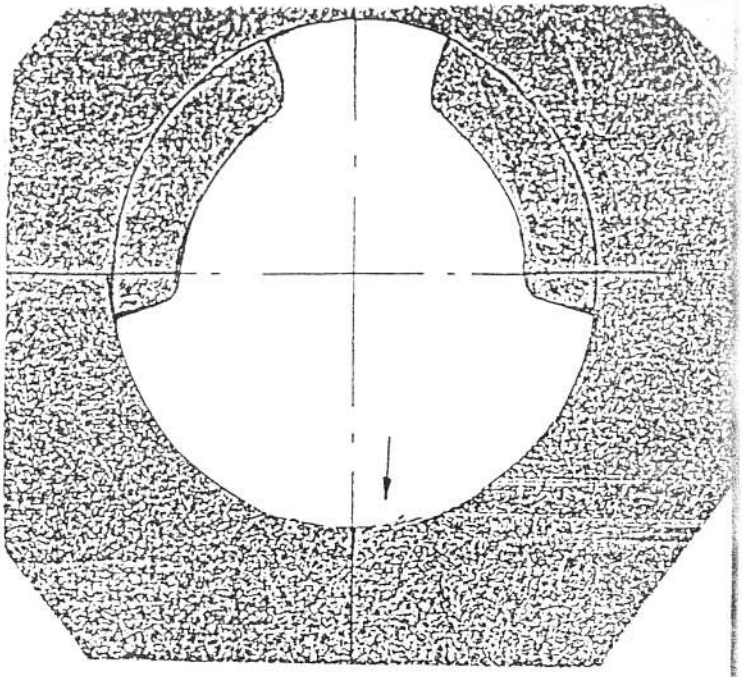

I

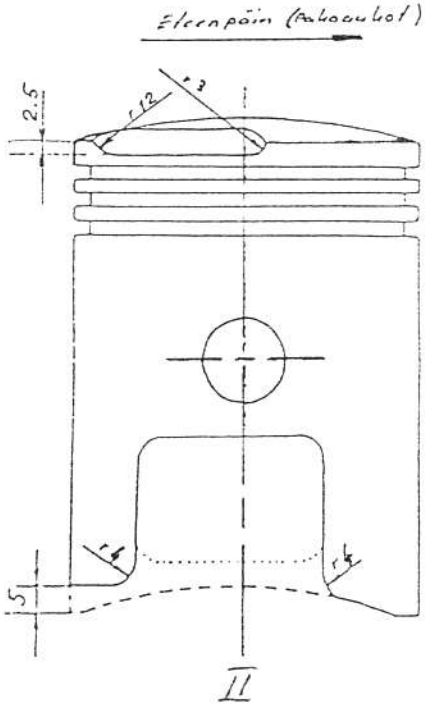

II

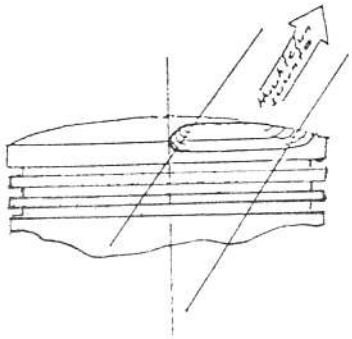

→

tuntuva. Suositeltavin muutos on tehdä männänpään lovet ja jättää helmaosa entiselleen. Tämä parantaa moottorin käyntiääntä, kun helmaosa on pidempi.

Moni on varmaankin huomannut, että 559 mallin männässä on vastaavat lovet kuin "sixsin" männässä. Tätä mäntää voidaankin myös käyttää "sixsissä". Kuitenkin 559 männän tappi on Ø 18 mm, joten se ei käy alkup. "sixsin" kiertokankeen Ø 15 mm tapin vuoksi. Saira Vaulammelta myy 559 kiertokankia alapään laakereineen n. 300 mk hinnasta. Tämä yhdistelmä olisi suositeltava, koska saisi uuden vahvemman kiertokangen ja alapään laakerin. vanhan "rääkätyn" tilalle.

Terv. Ilp

Oli siinä remonttiasioita kerrakseen, mutta tällaisiä ohjeita toivoisin jäsenistön keskuudesta tulevan enemmänkin. (siis omia kikkoja ja kokemuksia). Kiitos vaan Kahilan "Ilelle" paljon näistä remonttisivuista tällä kertaa, taas on jonkun kaverin ongelmat selvitetty.

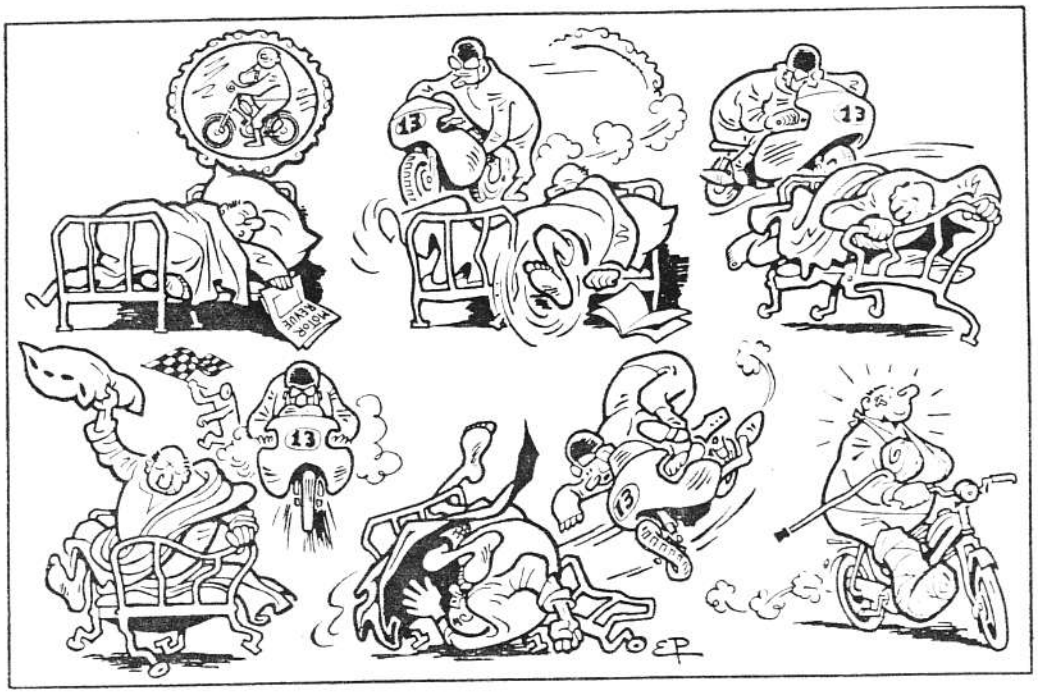

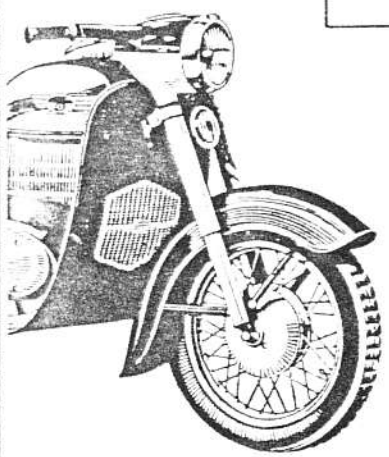

JAWA

MIES MONINE MOOTTOREINEEN

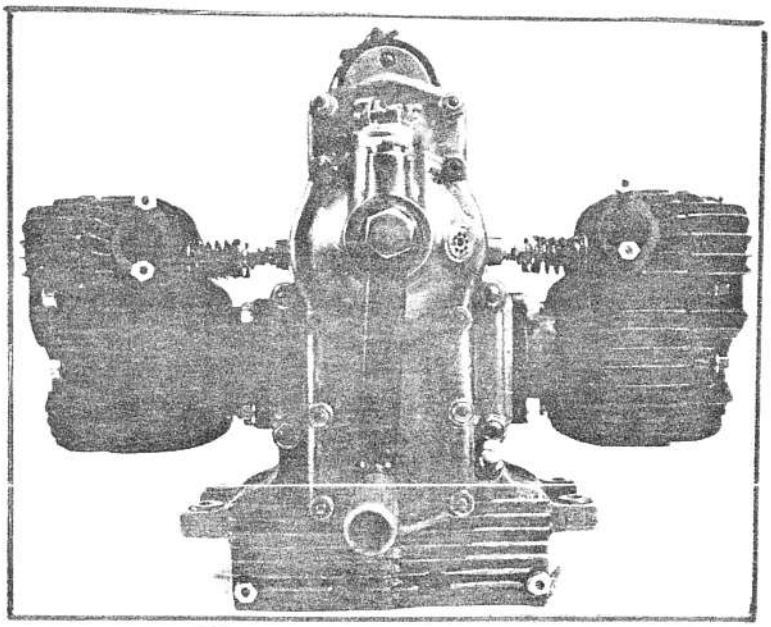

BOKSERI - ITAR

BORIS NEMANSKÝ JA 1-SYL. 500cc JAWA KONE.

Tällä kertaa sarjamme historiallisten kulkuvälineiden keräilijöistä vie meidät Brnon kaupunkiin tavalliseen omakotitaloon.

Mutta kun istuimme Boris Nemanskyn olohuoneessa meille selvisi, että tähän taloon ei enää mahdu ketään tai mitään muuta, kuin hänen ainutlaatuinen moottoripyörien moottorikokoelmansa, käsittäen 110 erilaista moottoria lukuisista eri maista kahdeksan vuosikymmenen ajalta.

Isäntämme mukaan tarvitaan todellinen fanaatikko keräämään ja kunnostamaan tälläinen kokoelma tarkoittaen moottoreita, jotka täyttivät suurimman osan lattiapinta-alasta ja seinillä olevista hyllyistä, osa roikkui jopa katosta. Vaikututelma oli jotenkin hitchockmainen, mutta Boris - vilkas mies, jonka eloisuus ja levottomuus sopi huonosti yhteen hänen harmaantuneiden ohimoidensa kanssa - vakuutti, että siinä olivat ainoastaan hänen senhetkisen kunnostustyönsä alla olevat kappaleet; loput olivat yläkerrassa, alakerran autotallissa ja ulkoverstaassa lisäksi hänen kesämökillään 20 kilometrin päässä oli osa kokoelmaa.

Hänaltä on kulunut 20 vuotta täman kokoelman keräämisessä ja kunnostamisessa, mutta se on ollut vaivan arvoista - jokainen minuutti on ollut antoisa.

Jotkut moottoreista ovat kuuluisia merkkejä. Toisten nimiä saatamme hämärästi muistaa mainitun vuosia sitten. Joillakin ei ole merkkiä lainkaan. Boris osoittaa ylpeänä yksisylinteristä moottoria, jolle ei ole pystynyt jäljittämään valmistajaa. Valmistajan selvittäminen onkin huomattava osa hänen harrastuksensa hauskuudesta ja jännittävyydestä, se kuulemma johdattaa hänet usein suoraan Sherlock Holmesin maailmaan.

→

MIES MONINE MOOTTOREINEEN

Moottorien keräilijäksi ei synnytä. Vaikka pitää myöntää, että alan harrastajan täytyy olla jotenkin perinnöllisesti vinksahtanut. Boris Nemanskyn piilevät taipumukset alan harrastukseen ilmenivät noin 30 vuotta sitten, kun hän otti vastaan vanhojen autojen ja moottoripyörien kokoelman. Tämä tapahtui kauan ennen kuin keräilystä tuli muoti-ilmiö Tsekkoslovakiassa.

Noina alkuaikoina ihmiset lahjoittivat vanhoja moottoripyöriään pois ja olivat iloisia, kun pääsivät eroon vanhoista romuistaan. Boriksella on edelleen muutamia autoja ja moottoripyöriä, jotka hän on tuolloin saanut, eli ajalta ennenkuin hän erikoistui moottoreihin. Se, mikä sai hänet ryhtymään moottoeriden keräilijäksi ei ole täysin selvä edes hänelle itselleen. Ehkä siksi, että moottori on se osa laitetta, jossa suunnittelijan ja valmistajan taitavuus ja älykkyys tulevat parhaiten esille. Ehkäpä siksi, että ne ovat niin moninaisia ja kauniita täydellisen toimintansa vuoksi. Mikä hyvänsä syy olikin hän eräänä päivänä vaihtoi Pin-Up kalenteriensa tilalle moottorit, joita oli mitä erilaisimpia malleja: yksi-, kaksi- tai neljäsylinterisiä, kaksi- tai nelitahtisia, sylinterit olivat pysty- tai vaakatasossa tai poikittain ja ne olivat joko ilma tai vesijäähdytteisiä jne, kahta samanlaista ei ollut.

Alunperin Boris lupasi vaimolleen, että hän lopettaisi heti kun saisi kokoon 25 moottoria. Myöhemmin hän nosti määrän viiteenkymmeneen. Nyt hän sanoo olevansa valmis lopettamaan kun saa kokoon 200 moottoria, mutta kukaan ei usko häntä enää, vähiten hänen vaimonsa, joka tietää, että huumeista pääsisi helpommin eroon kuin tästä harrastuksesta.

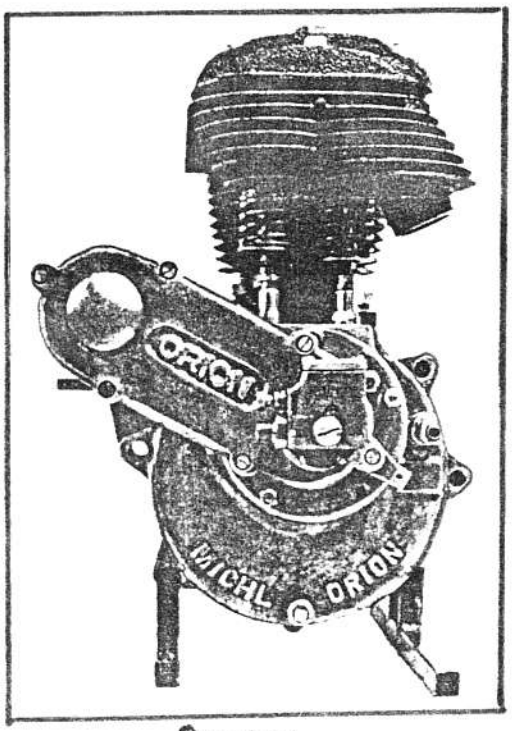

ORION

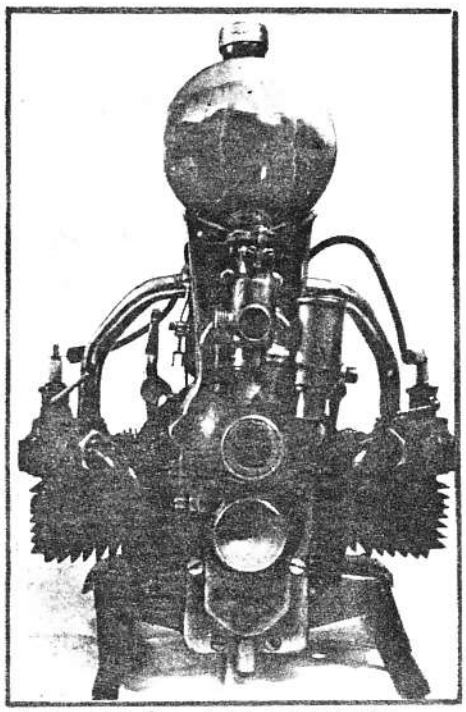

WALTER - MOOTTORI
(KÄYT. ČAS - SCOOTTERISSA.)

Kahvia juodessamme katselin täyteen ahdettua huonetta, sitä saattoi katsella kuin tiivistelmäteosta moottoripyörän historiasta: Guzzi, Black Burn, Douglas, Norton, BSA, Wanderer, Opel, Ariel, Henderson, Indian, Harley-Davidson, Scott, JAP, AJS, Triumph, Ducati, BMV, Puch, Columbus sekä sellaisia outoja merkkejä kuten Zürcher (jonka valmistuspaikkaa emme pystyneet selvittämään) tai Altae (jota valmistettin Milanossa ainoastaan sotavuosina).

Kuten olettaa saattaa, Boriksen kokoelman rungon muodostavat tsekkoslovakialaiset moottorit. Näitä ovat kaksi Laurin ja Klement kaksisylinteriset mallit, joista toinen on mallia CCD vuodelta 1904, siinä on tälle mallille luonteenomainen automaattisesti säätyvä imuventtiilijärjestelmä. Tämä 615 cm^3 moottori kehitti 3 kW:n tehon mutta pystyi silti antamaan moottoripyörälle 75 km/h nopeuden. CCD nojaa yksisylinteriseen 500 cm^3 moottoriin, joka vuonna 1927 antoi käyttövoiman ensimmäiseen markkinoille tulleeseen Jawa-malliin. Sen vastapäätä on 2-sylinterinen Walter-moottori, joka voisi olla näytekappale huolellisesta ammattityöstä. Walter-moottori on selvästi suunniteltu muuhun käyttöön kuin kulkuneuvon moottoriksi, aina polttoainetankkia myöden joka on kiinnitetty suoraan moottoriin. Mootoria on kuitenkin käytetty CAS-nimisissä scoottereissa. Nimi tarkoittaa tsekkoslovakian kielellä aikaa, oletettavasti sitä aikaa, joka säästettiin ottamalla käyttöön tämä mainio uusi kulkuneuvo.

Kokoelmassa on jopa SKO-moottori, joka on ainut kokonaisuus, joka on jäljellä niistä muutamasta mootoripyörästä, jotka rakennettiin Skopecin tehtaalla Prahassa. Jopa moottoripyörien historian erikoistuntija Erwin Tragatsch hämmästyisi kuullessan, että yksi tällainen jo kokonaan kadonneeksi luultu harvinaisuus on säilyny näihin päiviin asti. Melkein yhtä harvinainen on eräs toinen tsekkoslovakialainen merkki: Itar, jota kokoelmassa edusti 2-sylinterinen moottori (sylinterit vaakasuorassa).

Moottori, jota Boris kutsui todelliseksi aarteekseen on majesteettisen kokoinen 600 cm^3 yksisylinterinen vanhan Cechien moottori, moottoripyörän, joka aikoinaan mursi kaikki aiemmat suunnitteluta-vat. Syy siihen, miksi Boris on niin kiinostunut tästä moottoris-ta, on se, että häneltä kului lähes 20 vuotta ennen kuin hän onnistui taivuttelemaan moottorin omistajan myymään moottorinsa. Kaksi vuosikymmentä on hiton pitkä aika odottaa jotakin niin hartaasti. Viimein Boris otti mukaan ystävänsä, jolla oli hyvät puhelahjat, tällöin omistajan oli pakko antautua ja niin Boris sai moottorinsa. Moottorin kunnostamiseen kului ainoastaan murto-osa siitä ajasta, jonka hän kulutti moottorin saamiseksi.

Huoneen toisella puolella loisti 500 cm^3 yksisylinterinen Praga mallia BD, joka oli löytynyt kotitekoisen maatyökoneen suojapellin alta. Joka kevät tällä korvaamattoman arvokkaalla moottorilla oli tehty kärrykaupalla kurkkupenkkien hakelannoitetta. Jälleen kului vuosia ja lukemattomia unettomia öitä suunnitellen miten saisi ylpeän hakkurinomistajan uskomaan, että nykyaikainen Jawan 2-sylinterinen moottori tekisi saman työn ja vielä paljon tehokkaammin.

Kokoelmassa on myös jo kauan sitten lopettaneiden valmistajien moottoreita, kuten Meteor tai Orion of Slany tai Linser of Liberec, viimeksimainittu on Boriksen mukaan ehkä kaunein kokoelman moottori. Tutummannäköisiä moottoreita olivat 500 cm^3 yksisylinterin~~e~~moottori, jota käytettiin ESO-merkkisessä kilpapyörässä sekä 2-sylinterinen moottori, jota käytettiin vielä vuosikymmen sitten Jawan kilpapyörässä.

Kun näitä moottoreita alkaa ~~[illegible]~~ kunnostaa, tavallisesti ainakin puolet osista on kadonnut, loput ovat enemmän tai vähemmän vaurioituneita, kaikki osat ovat ruosteessa ja koko paketti on niin tiukasti lian peittämä, että se muistuttaa savipaakkua, kuvailee Boris työn aloittamista. Työ on aloitettava vasaralla, taltalla ja

teräsharjalla, myöhemmin voit käyttää erilaisia liuottimia. Ja kun viimein pääset puhdistamaan moottorin sisäosia kuluu ainakin muutama työntäyteinen viikko, ennenkuin olet onnistunt paljastamaan puhtaan metallipinnan kaiken lian alta. Jos Boris laskee yhteen kaiken sen ajan ja energian, jonka on käyttänyt kokoelmansa moottoreiden kunnostamiseen, se riittäisi hänen mukaansa hyvinkin linna rakentamiseen. Ajatus sai Boriksen hymyilemään. Mutta entä sitten? Baedeskers on täynnä linnoja, melkein joka maakunnassa on oma linnansa. Mutta missä on toinen kokoelma, jossa on 110 erilaista moottoripyörän moottoria missä hyvänsä maailmassa. Jos joku teistä lukijoista on kuullut vastaavanlaisesta kokoelmasta, olisimme iloisia, jos kertoisitte siitä meille - ja niin olisi, näin uskomme, myös Boris Nemansky.

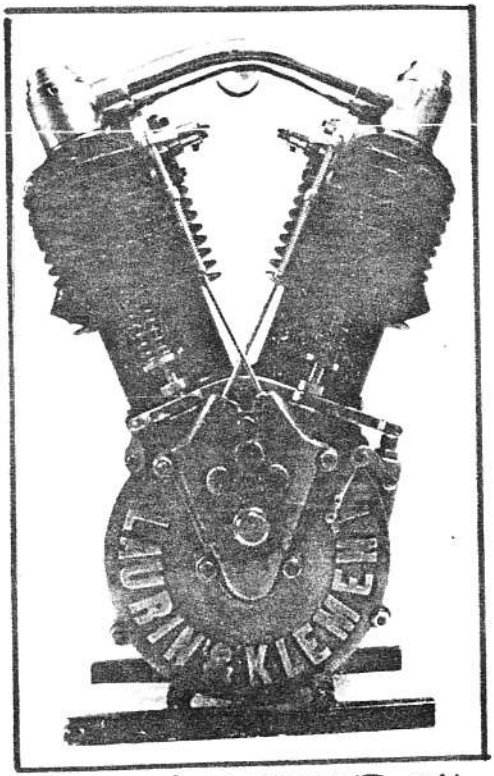

LAURIN & KLEMENT VM. 1904. 615cc/2,9 kW HUIPPUNOPEUS, 75KM/T

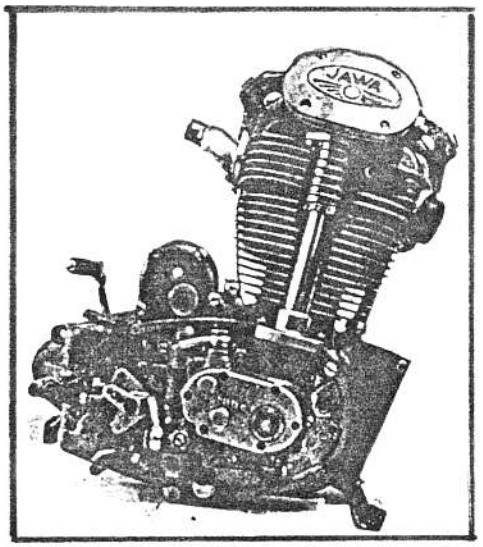

JAWA 500 cc OHC VM. 1957

LÄHDE: MOTOR-REVIEW N:RO 7/86
SUOMENTANUT: MATTI AIROLA

JAWA

PITKÄSTÄ AIKAA ESITTÄYTYVÄT VANHAT VALOKUVAT:

Taavi Vainikainen, pari kaveria ja Mocba 125cc vm.1950.

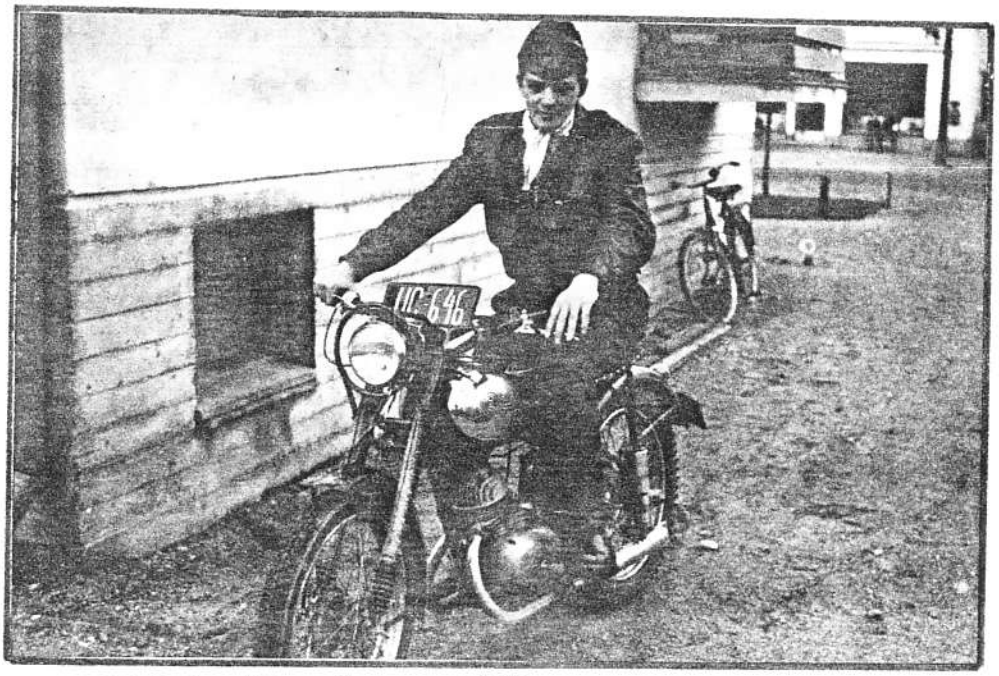

Kasperin "Pepe" Myyrinkäältä ja CZ-150cc.

Ja itse maestro, Taavi Vainikainen

RELJO SIPILÄINEN, uusia Jawasakkilaisia silloin ennen v.1957 kuvattuna Helsingin Vallilassa. Mäkelän koulu taustalla. Jawa on 175cc.